

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ МОРСЬКОГО ТУРИЗМУ

Анастасія Марчук, Ольга Мисяк

*Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського, м. Львів, Україна*

Постановка проблеми та її актуальність. Сьогодні морський туристичний бізнес є одним із найбільш конкурентноспроможних видів господарської діяльності на світовому ринку. Зокрема, підвищується рівень сервісу, а також розвивається і правова база, яка врегульовує відносини між споживачами та надавачами послуг морського туризму.

Об'єкт дослідження правове регулювання у сфері морського туризму. Предметом дослідження є міжнародно-правові акти та національне законодавство, що регулюють відносини у сфері морських перевезень та морського туризму.

Мета роботи аналіз системи правового регулювання морського туризму, а також розгляд проблем щодо її здійснення та розроблення моделі ефективних інструментів регуляторної політики в галузі морського туризму.

Аналіз попередніх досліджень. Питання правового регулювання та проблеми розвитку морського туризму досліджували у своїх роботах такі науковці як О. М. Кібік, К. С. Нестерова, С. Г. Нездоймінов та інші.

Виклад основного матеріалу. Права туристів, які подорожують морським транспортом, регулюють правові акти міжнародного та національного законодавства. При міжнародних перевезеннях діють міжнародні договори та конвенції, серед яких слід виокремити Афінську конвенцію про перевезення морем пасажирів і багажу, Міжнародну конвенцію про охорону людського життя на морі, Міжнародну конвенцію про уніфікацію деяких правил, що стосуються перевезення пасажирів морем, Міжнародну конвенцію про пошук і порятунок на морі, Статут ООН, Женевські конвенції 1958 р.

Сьогодні постає питання саме про окреме регулювання з боку держави морського туризму як спеціалізованого виду туризму. Частковим розв'язанням цієї проблеми в Україні стало прийняття Закону України «Про морські порти України», що спростило механізм державно-приватного

партнерства в цій галузі, а також Кодекс торговельного мореплавства України 1995 р. Цей акт містить близько 400 статей і регулює відносини, що виникають з торговельного мореплавства [1].

У міжнародній конвенції про уніфікацію деяких правил, що стосуються перевезення пасажирів морським транспортом, врегульовані в основному питання відповідальності перевізника за шкоду, яка завдала тілесних ушкоджень пасажирові або спричинила його смерть. Оскільки в ній не регламентовано перевезення ручної поклажі і багажу, 27 травня 1967 в Брюсселі підписано Міжнародну конвенцію для уніфікації деяких правил, що стосуються перевезення багажу і пасажирів морем, в якій ці питання частково врегульовано. Згодом, 13 травня 1974 року, в Афінах було підписано Афінську конвенцію про перевезення морем пасажирів та їхнього багажу, в якій було об'єднано та доповнено положення згаданих конвенцій.

Крім питань відшкодування пасажиром круїзного лайнера, також важливими є питання безпеки і рятування людей у разі морських аварій, які регулюють Міжнародна конвенція про пошук і рятування на морі від 1979 року [2] та Міжнародна конвенція з охорони людського життя на морі (SOLAS) [3].

Вимоги конвенцій застосовують до всіх міжнародних перевезень, якщо судно плаває під прапором держави, яка є стороною цієї конвенції, або зареєстроване в такій державі, або договір перевезення укладено в державі, яка є стороною цієї конвенції, або відповідно до договору перевезення місце відправлення або місце призначення розташоване в Державі, яка є Стороною цієї Конвенції.

Єдиного уніфікованого спеціального та безпосереднього регулювання морського туризму як у міжнародному праві, так і у вітчизняному законодавстві поки що немає. Окрім цього, у вітчизняному законодавстві відсутні стратегічні програми розвитку морського туризму.

Для сприяння розвитку морського туризму як високоприбуткової галузі необхідна повноцінна підтримка держави та інші ефективні правові та організаційні інструменти. Розв'язати це питання допоможе модель державної політики щодо регулювання морського туризму (рис. 1).

Реалізувати таку модель можливо тільки за умови повноцінного залучення відповідних державних органів та за фінансової підтримки держави.

Рис. 1. Модель державної політики щодо регулювання морського туризму

Висновки. Важливими аспектами якісної організації морського туризму є врахування міжнародно-правових вимог та стандартів у цій сфері. У роботі подано модель державної політики щодо регулювання морського туризму, яка може стати частковим розв'язком проблем повноцінного державного регулювання галузі морського туризму, а також першим етапом стратегічної програми розвитку цього виду туризму.

Список використаних джерел

1. Кодекс торговельного мореплавства України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/176/95-вр>.
2. Міжнародна конвенція про пошук і рятування на морі 1979 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_138.
3. Міжнародна конвенція з охорони людського життя на морі 1974 р. (SOLAS) [Електронний ресурс]. Режим доступу: – https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_251